

Et udslag af princippet om retsformandens pligt til at vejlede og bistå parterne indeholdes også i § 14, stk. 1, hvorefter hovedafhøringen af parter og vidner ikke som i Danmark sker ved parterne selv, men ved retsformanden, samt § 15, hvorefter retten uden begæring kan træffe bestemmelse om bevisførelse.

Man har ved udformningen af disse bestemmelser været opmærksom på, at en sådan ordning indebærer en risiko for, at retsformandens upartiskhed kan drages i tvivl, og det må tillægges den allerstørste vægt, at han ved udøvelsen af sit hverv i videst muligt omfang søger at undgå, at der i så henseende kan rettes kritik imod ham.

Til § 16.

Man har fuldt ud været opmærksom på det ønskelige i, at en udsættelse af sagen med deraf følgende tidsspilde og udgifter for parterne undgås.

Da det på den anden side under de nuværende forhold ikke skønnes muligt at foreskrive anden forberedende skriftveksling end udfærdigelse af stævningen, har man anset det for nødvendigt at give retten adgang til at udsætte sagens behandling til tilvejebringelse af yderligere oplysninger eller beviser.

Sådan udsættelse kan dels bestemmes af retten af egen drift, dels på en af parternes begæring.

Fremsætter en part begæring om tilvejebringelse af oplysninger eller beviser, der nødvendiggør udsættelse, bør dette, medmindre det er åbenlyst, at det ønskede materiale er uden betydning, altid tillades, såfremt begæringen er foranlediget af en af modparten foranlediget bevisførelse, hvorom den pågældende ikke i tide forinden retsmødets afholdelse har været underrettet, jfr. § 16, stk. 3.

Også i andre tilfælde vil der dog kunne være grund til at imødekomme en sådan begæring, men hensynet til modparten nødvendiggør, at der i så henseende sættes visse begrænsninger.

I overensstemmelse hermed bestemmes det i stk. 3, at tilladelse til bevisførelse, der kræver udsættelse iøvrigt, kun bør imødekommes, såfremt den anden part uden betydelig tidsspilde eller omkostninger vil kunne give møde ved sagens fortsatte behandling, eller denne efter rettens skøn vil kunne foregå på betryggende måde uden partens tilstedeværelse, eller den ønskede bevisførelse skønnes at være af afgørende betydning for sagens udfald, og det må

anses for undskyldeligt, at begæring om førelse af bevis ikke er fremsat tidligere.

Til § 17.

Bestemmelsen fastslår med hensyn til beviser det selvfølgelig princip, at der ved dommen kun må lægges vægt på de for retten fremførte beviser.

Der tages derimod ikke stilling til, hvilke beviser der kan fremføres i retten. Der er således intet til hinder for, at retten kan tage hensyn til dokumenterede rapporter eller vidneudsagn, der indeholder anden- eller trediehåndsviden, men bevisets art bør selvfølgelig tillægges betydning ved bedømmelsen af dets vægt.

Til § 20.

Under hensyn til, at parterne som regel vil være afskåret fra juridisk bistand under sagen, har man anset det for rettest at overlade til rettens skøn, om det skal pålægges nogen af parterne at udrede modpartens udgifter ved sagens førelse. I overensstemmelse hermed er bestemmelsen i § 20, stk. 1, gjort fakultativ.

Kapitel 4.

Til § 1.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvilke bobehandlinger der skal henhøre under grønlandsk retspleje, har man i overensstemmelse med det i dansk ret anerkendte princip lagt vægt på afdødes bopæl ved dødsfaldet.

En ubetinget fastholden af dette princip vil dog i visse tilfælde kunne føre til ubillige resultater. Dette vil navnlig kunne være tilfældet, hvor der er tale om en dansk embedsmand, der som regel vil have nær tilknytning til Danmark. I sådanne tilfælde vil tillige ofte nogle af arvingerne være bosat i Danmark, og det kan også forekomme, at afdødes formue helt eller delvis befinder sig i Danmark. Arvingerne vil i tilfælde af denne art kunne have en rimelig interesse i, at boet behandles ved en dansk skifteret. Det foreslås derfor i § 1, stk. 2, at samtlige intestatarvinger i tilfælde, hvor afdøde ikke var født i Grønland og i mere end fem år har haft bopæl i Danmark, når de er enige derom, skal kunne kræve bobehandling i Danmark.

Til § 2.

Statsministeriet har ikke på nuværende tidspunkt anset det for muligt at give indgående bestemmelser om behandlingen af